

Türkiye'nin iskan politikası ve köyün

- 1 — Okul
- 2 — Yol
- 3 — Ziraatın makineleşmesi ve modernleşmesi
- 4 — İşsizliğin izalesi
- 5 — Koy meskenleri
- 6 — Köy sağlığı
- 7 — Köy içmesuyu
- 8 — Köyün teshini
- 9 — Köy içi yolları mevzularının mühim kısmının halli gerekir Bu dâvalar küçük dâvalar olmayıp her bin milyonlar isteyen işlerdir Bunların Devlet bütçesine asgarî yükü halli ancak köylünün müstahsil vaziyetine gelerek gelirinin artması ile mümkündür

O halde yukarıdaki maddelere derhal önem verilmesi icap eder Kanatımca elektrik köy içim 10 uncu derecede ehemmiyetli bir husustur

Köyde elektrik uzun seneler yalnız tenvirat için kullanılacaktır Çünkü 30 - 35 yıldan beri elektriği olan küçük kasabalarda dahi elektrik halâ yalnız tenvirat için kullanılmaktadır

Mahsulünü en iyi fiatla satabilen Ankara'dır Balgat, Kalaba, Üreği, İstanbul da Sağmalcılar, Alibey köyleri 10-15 seneden beri Türkiye'nin en ucuz elektriğine sahip oldukları halde onu yalnız tenviratta kullanmışlardır

Bu durumda çok fakir olan köylüye aylık 706 kuruşluk veya vasatı bütçesi 25 000 TL olan koy hey'etine 5050 lira yıllık zarar büyük bir yük olmaktadır.

Esasen köyde elektrikli Ziraat mkineleri kullanan Avrupa memleketlerinde dahi istihlâkta mühim bir artış yoktur Çünkü bu makineleerin kullanma faktörleri çok düşüktür

Bunların ithali zor olacağı gibi fiatları da yüksek olacaktır Ayrıca Türkiyede işçi ücretleri çok düşük olduğundan şimdilik bunlara ihtiyaç da yoktur

Bütün bunlardan sonra şunu da ifade edeyim ki nüfusu 2 0001 aşan köylerin elektriğinin yapılması nisbetten daha ucuz ve nisbeten de daha az gayrî iktisadî olduğu için uygun olacaktır Esasen bu köylerde Belediye teşkilâtı kurulduğundan ve bu sebeble de devletin fon tahsisatından faydalandıklarından köye bir yük tahmil etmeden veya çok az bir yük tahmil ederek tesisleri' yapılabilmedir

Ayrıca büyük şehir ve kasabaların, santral ve trafo merkezlerinin yanında veya 15 - 34 5 KV enerji dağıtım hatlarının hemen üzerindeki köylerin tesislerini peyderpey yapmak doğru olacaktır Bu gibi hallerde "köylünün iştirak hissesine ilâveten İller Bankasının kârının bu işlere tahsisi düşünülebilir Ancak bu dahi bazı problemler tevhit eder çünkü tatbikat göstermiştir ki köylü tevzi edilen İller Bankasının kârını % 60 otel, dükkân, gazino vesaire binalar yapmak % 7 elektrik ve % 33 de başka yerlerde kullanmayı istemektedir

Eğer İller Bankası kâfi gelirler temin ederek 974 Belediyenin elektriğini tamamlarsa böylece takriben 360 - 380 köyün elektriği yapılmış olacaktır 0 halde

1 — Şimdilik 2000 den fazla nüfusu olan köylerin elektrik tesisleri yapılmalı

2 — Köyün kalkınmasını tetkik etmek üzere Ziraatçılar, idareciler, Maarifçiler, Mühendisler (Ziraat. Orman. Makine. Elektrik vs) ve ilgili diğer müesseselerin müşterek bir toplantı yapmasına köy dâvasının tetkikine ihtiyaç vardır ve çok faydalı olacaktır

Y. Mühendis T. Fikret Suer'in Konuşması

Köylerimizin Elektriğe Kavuşturulması Mevzuu

Bugün burada köylerimizin elektrifikasyonu mevzuu üzerinde görüşmeler yapmak imkânını sağlayan Elektrik Mühendisleri Odasına ve, bilhassa bu toplantıyı tertip eden kıymetli oda arkadaşlarıma teşekkür etmeyi bir vazife bilirim.

Köylerimizin elektriğe kavuşturulmaları memleketin kalkınması bakımından müstesna bir ehemmiyet taşımaktadır. Türkiye sadece ışık için köye elektrik götürülmesini düşünmüyor. Ziraî istihsalın arttırılmasında ve bilhassa ziraî istihsal maddelerinin muhafaza edilmesinde ve kıymetlendirilmesinde elektrik enerjisi son derece mühim bir rol ifa etmektedir. Birleşik Amerika'da elektrik enerjisinin ziraatte 400 den fazla tatbik sahası bulunmaktadır

Nüfusu durmadan artan Türkiye'nin lâyıkıyla beslenmesi ve fazla istihsal maddelerini dış memleketlere ihraç edebilmesi için yalnız istih-

salın arttırılması değil, ziraî istihsal maddelerinin bozulmadan muhafazası ve bir kısım maddelerin mahallerinde kıymetlendirilmesi gerekmektedir.

Meselâ; memleketimizde yer altı sularından henüz lâyıkıyla istifade edemiyoruz. Elektrik enerjisinin yer yer yeraltı sularının terfiinde kullanılması ziraî istihsalımızda büyük inkılâp ve gelişmeler sağlayacak bir mevzudur. Hayvancılığın . ilmî esaslar dairesinde geliştirilmesinde keza elektrik enerjisi başlıca bir faktör olmaktadır.

Ziraî istihsal maddelerinin sayılı günler zarfında istihlâk edilmediği takdirde heba olup gittikleri hepimizin malûmudur. Halbuki köylerde başlıca istihsal merkezlerinde soğuk hava depolarının kurulması bir çok gıda maddelerinin muhafazasını ve tedricen ihtiyaca göre istihlâk merkezlerine sevk edilmelerini mümkün kılacaktır

tır. Gıda maddelerinin muhafazasında bilhassa Amerika'da kaydedilen son buluşlar muvacehesinde elektrik enerjisine olan ihtiyaç kaçınılmaz bir zaruret halini almıştır.

Köylerimizin elektrikleştirilmesi bir plân ve bir priyorite esasına göre ve ancak zamanla tahakkuk ettirilebilir. Ama bu işe, iyi düşünülmüş ve başka memleketlerde tahakkuk ettirilmiş program ve tecrübelerden istifade etmek suretiyle girişmemiz lâzımdır. Bu işlere seçim ve rey politikasının karıştırılmaması rantabl olan işlerin evvelâ ele alınması lâzımdır.

Bayındırlık Bakanlığı Devlet Su İşlerinin köy içme sularında takip ettiği esasların, köy elektrifikasyonunda yer alması asla mevzu bahis olmamalıdır ve olamaz. Birleşik Amerika'da olduğu gibi devlet bütçesinden verilecek tahsisat-

ların bir döner sermaye haline getirilmesi ve herhangi bir köy veya köyler grubu için ihtiyar edilecek masrafların tamamının yine köy veya köyler grubu tarafından 20 - 25 senede ödenmesi esasına göre bu işler tahakkuk ettirilmelidir. Aksi halde Türkiye Millî Ekonomisi salım bir yolda yürüyemez, bu bakımdan çeşitli yönlerden az veya çok istifade edenlerin, istifadeleri kadar masraflarını da deruhte etmeleri kadar tabii bir şey olamaz. Köylere verilecek elektrik enerjisinin plân, proje, inşaa ve tesis, işletme, bakım, finansman, sevk ve idare ile ilgili bütün arkadaşların bu hususta büyük hassasiyet göstermelerini ehemmiyetle rica etmeyi bir vazife sayıyorum.

Hepiniz saygı ile selâmlar, tekrar Elektrik Mühendisleri Odasına ve O'nun bu toplantısını tertip eden azalarına tekrar teşekkürler ederim.

H A B E R L E R :

t Meslekdaşımız Y. Müh. Enver KUTAYDIN 30 Ağustos 1960 tarihinden itibaren Tuğgeneralliğe terfi etmiştir.

• PTT de büyük çapta nakil ve tayinler.

PTT Genel Müdürlüğünün iki büyük teknik dairesi (Etüd ve Proje ile Tesis ve Bakım Daireleri) Teknik İşler Dairesi adı altında birleştirilmiş, Y. Mühendis Hicri Göçeoğlu bu dairenin başına getirilmiştir. Eski Etüd ve Proje Dairesi Başkanı Y. Mühendis Necdet Tanay, Diyarbakır Baş Müdürlüğüne, eski Tesis ve Bakım Dairesi Başkanı Turhan Zırh, Eskişehir Baş Müdürlüğüne, Odamız İdare Heyeti Başkanı Y. Müh. Galip Baloğlu, İzmir PTT Fen Müdürlüğüne tayin edilmişlerdir.

Ayrıca eski Etüd ve Proje Dairesi Başkan Yardımcıları Y. Müh. Ömer Kolçak ve Y. Müh. Hacı Kamay Balıkesir ve Sivas PTT Fen Müdürlüklerine, Adana PTT Başmüdüğü Y. Müh. Necatî İrez Ankara Telefon Müdürlüğüne, PTT Teftiş Heyetinden Y. Müh. Nusret Erçil İstanbul PTT Başmüdürlüğüne, Y. Müh. Muhtar Atabey Ankara PTT Başmüdürlüğüne tayin edilmişler, Edirne PTT Başmüdüğü Y. Müh. Hamit Atalay, Sivas PTT Başmüdüğü görevlisi Y. Müh. Hikmet Tamer ve Y. Müh. Nihat Yazar, yeni kurulan Teknik İşçiler Dairesi Başkanlığına Başkan Yardımcısı olarak getirilmişlerdir.

• Etibank Umum Müdürlüğü Enerji İşletme ve Kontrol Şubesi Başmühendisi Feridun Şuşutoğlu Sanayi Bakanlığı Enerji Dairesi Reisliğinde uzmanlığa tayin edilmiştir.

Temper - Döküm Boru Rakorları

Standardı Kabul Edildi

1705 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak Türk Standardları Enstitüsü tarafından hazırlanarak Sanayi Bakanlığı'nın 29/6/1960 tarih ve 4/E - 67121 - 11/7001 sayılı yazısıyla teklif olunan «Temper - döküm boru rakorları» standardı Bakanlar Kurulunun 5/116 sayılı kararnameyle kabul edilmiştir.

Adı geçen kararname ve kararnameye ilişkin TS. 11 sayılı standardın metni 12 Ağustos 1960 tarih ve 10576 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır.

Peşel Boru ve Parçaları

Standardı Değiştirildi

27/4/1960 tarih ve 10490 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan, Bakanlar Kurulunun 4/12698 sayılı kararı ile mecburi tatbiki konulan «Peşel boru ve parçaları» standardının peşel borular ile ilgili 1 No.lu, muflarla ilgili 2 No.lu ve dirseklerle ilgili 3 No.lu tablolarının değiştirildiği ve imalatı yeni tabloların gözönünde tutulacağı Sanayi Bakanlığı tarafından 10 Ağustos 1960 tarih ve 10574 sayılı Resmî Gazete ile tebliğ edilmiştir. Yeni tablolar bu tebliğe ilişkin olarak yayınlanmıştır.